

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 4C/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714212217
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krivulčíková
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2019:3714212217.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica sudkyňou JUDr. Katarínou Krivulčíkovou v spore žalobcu Mesto Púchov, IČO 00317748, Štefánikova 8221/21, Púchov, právne zastúpeného JUDr. ANTON ŠKOLEK & PARTNERS, s.r.o., Treskoňova 816/1, Bytča, proti žalovanému 1/ O. W., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, D. V. Z., F. a právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS, s.r.o., Potočná 650/135B, Trenčín, o zaplatenie 40.891,76 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu proti žalovanému 1/ z a m i e t a .

Žalovaný 1/ má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov konania je žalobca povinný zaplatiť žalovanému 1/ do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca svojou žalobou vedenou na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. z. 4C/257/2014, pôvodne podanou len proti žalovanému 1/, domáhal sa zaplatenia 40 891,76 Eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. A., zapísanej na LV č. X vedenom Správou katastra A., ako pozemok parc. KN C XXXX zastavané plochy a nádvoría o výmere 3562 m². Žalovaný 1/ je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Púchov, zapísanej na LV č. XXXX ako budova Domu kultúry, súp. č. XXXX. Parcela KN C XXXX je celá zastavaná predmetným Domom kultúry. Žalovaný predmetný pozemok užíva bez právneho dôvodu, čím sa na úkor navrhovateľa bezdôvodne obohacuje a vzniká mu povinnosť bezdôvodné obohatenie, ktoré získava na úkor žalobcu vydať. Uviedol, že mal záujem uzavrieť so žalovaným 1/ nájomnú zmluvu, tento však túto možnosť odmietol. Z toho dôvodu bol nútený domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný 1/ získava tým, že pozemok pod svojou stavbou užíva bez právneho dôvodu. dom kultúry prenajíma a takto získava z neho zisk. tieto konania sa vedú na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 4C/5/2013 a 4C/204/2010. Zastavaná parcela kultúrnym domom má výmeru 3562 m². Pri vyčíslení obvyklého ročného nájmu za 1 m² vychádzal z dôkazov, ktoré boli vykonané v konaní na Okresnom súde Považská Bystrica sp. zn. 4C/5/2013 a to konkrétne znaleckého posudku spoločnosti JHS, s. r. o. Martin, podľa ktorého výška nájomného za 1m² za obdobie od 1.1.2012 do 9.12.2012 bola určená sumou 5,74 Eur. Pri výmere 3562 m² to potom predstavuje nájomné za 1 rok v sume 20 448,88 Eur (3562 x 5,74). Uviedol ďalej, že žalovaný predmetný pozemok užíva nepretržite a za obdobie 10.12.2012 do 10.12.2014 mu titulom bezdôvodného obohatenia neuhradil žiadnu čiastku.

2. V priebehu konania žalobca žiadal, aby súd pripustil do konania vstup ďalšieho účastníka na strane žalovaného z dôvodu, že po začatí konania Okresný súd Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/203/2013 rozhodol rozsudkom zo dňa 9.4.2015, že vlastníkom stavby Domu kultúry so súpisným

číslo XXXX na parcele č. XXXX, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, nachádzajúcej sa v k. ú. A. je spoločnosť REALITY-NÁJOMNÉ DOMY, a. s., IČO: 36 347 507, so sídlom Nová ulica 1588, Stupava.

3. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 14.1.2016 sp. zn. 4C/257/2014-93, právoplatným dňa 25.2.2016 súd pripustil, aby do konania na strane odporcu (žalovaného) ako ďalší účastník vstúpil v procesnom postavení odporcu 2/ (žalovaného 2/) REALITY-NÁJOMNÉ DOMY, a.s., IČO: 347 507, Nová ulica 1588, Stupava.

4. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16.2.2017 sp. zn. 4C/257/2014-126 súd prvým výrokom konanie v časti o zaplatenie 3.826,34 Eur zastavil, druhým výrokom uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 37.065,42 Eur s 8,75% úrokom z omeškania ročne zo sumy 18.532,71 Eur od 10.12.2012 do zaplatenia a s 5,05% úrokom z omeškania ročne zo sumy 18.532,71 Eur od 10.12.2014 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Tretím výrokom súd rozhodol, že žalobca má nárok proti žalovanému 1/ na náhradu trov konania v rozsahu 81,28%. Štvrtým výrokom súd žalobu proti žalovanému 2/ zamietol a v poradí piatym výrokom súd rozhodol, že žalovaný 2/ má nárok proti žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Proti zhora uvedenému rozhodnutiu Okresného súdu Považská Bystrica podal žalovaný 1/ prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie.

6. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 14.6.2018 sp. zn. 19Co/118/2018-156 rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou bola žalovanému 1/ uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 37.065,42 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku potvrdil. V časti, ktorou bola žalovanému 1/ uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 18.532,71 Eur od 10.12.2012 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 18.532,71 Eur od 10.12.2014 do zaplatenia, ako aj vo výroku o nároku žalobcu na náhradu trov konania proti žalovanému 1/ rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V bode 2.1. odôvodnenia rozsudku zhora odvolací súd uviedol, že proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný 1/ a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Aj keď v odvolaní uviedol, že napáda rozsudok v celom rozsahu, z obsahu odvolania je zrejmé, že ním žalovaný 1/ napáda tie výroky rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými mu bola uložená povinnosť na plnenie a nenapáda zastavujúci výrok a ani výrok zamietnutí žaloby proti žalovanému 2/ s výrokom o nároku žalovaného 2/ na náhradu trov konania proti žalobcovi (keďže týmito výrokmi nebol dotknutý, a teda by ani nebol oprávnenou osobou na podanie odvolania proti týmto výrokom).

8. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, vzhľadom na rozsah podaného odvolania žalovaným 1/ a skutočnosť, že proti výroku rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16.2.2017 sp. zn. 4C/257/2014-126 o zastavení konania v časti o zaplatenie 3.826,34 Eur (prvý výrok) a vo vzťahu k žalovanému 2/ (štvrtý výrok, ktorým súd žalobu proti žalovanému 2/ zamietol a piaty výrok, ktorým súd rozhodol, že žalovaný 2/ má nárok proti žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100%) nebolo podané žiadnou zo strán odvolanie, výroky rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16.2.2017 sp. zn. 4C/257/2014-126 o zastavení konania v časti o zaplatenie 3.826,34 Eur, o zamietnutí žaloby proti žalovanému 2/ a o trovách konania žalovaného 2/ nadobudli právoplatnosť dňa 5.4.2017.

9. Proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/118/2018 - 156 zo dňa 14.6.2018 podal žalovaný 1/ prostredníctvom právneho zástupcu dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 17. júna 2019 sp. zn. 8Cdo 186/2018 - 201 rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/118/2018 - 156 zo dňa 14.6.2018 v potvrdzujúcom výroku vo veci samej a rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16. februára 2017, č. k. 4C/257/2014 - 126 vo výroku, ktorým žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 37.065,42 Eur zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.

10. Po vrátení spisu z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa konanie vedie na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 4C/27/2019.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení svojho rozhodnutia zhora v bode 37. a nasl. uviedol, že odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo vyhovené žalobe, keď

mal za to, že v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia (užívanie cudzej nehnuteľnosti bez nájomnej zmluvy - t.j. bez právneho titulu) pasívne vecne legitimovaným subjektom je domnelý vlastník stavby na cudzom pozemku, ktorý ju v rozhodnom čase užíval, a nie je ním jej skutočný vlastník. Vychádzal pritom z právneho názoru, že pasívne vecne legitimovaným na vydanie bezdôvodného obohatenia je vždy (aj) ten subjekt, ktorý skutočne predmetný pozemok v rozhodnom čase užíval, a tým sa na úkor vlastníka pozemku reálne bezdôvodne obohatil. V súdnej praxi boli riešené viaceré prípady vydania bezdôvodného obohatenia titulom užívania cudzej nehnuteľnosti (pozemku) bez nájomnej zmluvy, či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec. Majetkovým vyjadrením prospechu získaného užívaním cudzej veci je peňažná suma, ktorá zodpovedá sumám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie veci i s prihliadnutím na druh právneho dôvodu (zmluvného typu alebo vecného práva k cudzej veci), ktorým sa spravidla zakladá právo užívania vzhľadom na jeho rozsah a spôsob; najčastejšie ide o nájomnú zmluvu, kedy sa výška náhrady porovnáva s obvyklou hladinou nájomného, ktoré by bol nájomca povinný plniť za normálnych okolností, ak by vec užíval na základe platnej nájomnej zmluvy. Ak sa vychádza zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu, je treba z hľadiska pasívnej legitimácie posúdiť, kto bezdôvodné obohatenie získal. V podstate ide o zodpovedanie otázky, kto užíva cudziu nehnuteľnosť (pozemok) bez nájomnej zmluvy, či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec a v tom toto užívanie spočíva. Rozhodujúcim je teda výklad slova „ užívanie“ t.j. v čom spočíva užívanie pozemku, keď je na ňom postavená stavba vo vlastníctve osoby odlišnej od vlastníka pozemku. Podľa názoru dovolacieho súdu je potrebné pod týmto pojmom rozumieť umiestnenie samotnej stavby na cudzí pozemok. Jej samotné umiestnenie totiž bráni vlastníkovi pozemku, tento užívať riadnym spôsobom k obohateniu vlastníka stavby potom dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie užívať stavbu. Je potom výlučne vecou jeho rozhodnutia, či bude stavbu užívať sám, alebo ju bezplatne alebo odplatne prenechá inému. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke právo. Z rovnakých dôvodov nie je podstatné ani to, či príp. komu prináša užívanie stavby zisk. Poskytnuté plnenie je plnením bez právneho dôvodu a bezdôvodne sa teda obohatil ten, kto je vlastníkom stavby na cudzom pozemku, a nie napr. jej nájomca. Je potrebné si uvedomiť, že pod „ užívaním cudzieho pozemku“ je potrebné v tomto prípade chápať jeho zastavanie cudzou stavbou (nie užívanie samotnej stavby). Pozemok žalobcu bol teda (bez právneho dôvodu) užívaný tým, že mal na ňom žalovaný 2/ umiestnenú svoju stavbu a nie tým, ako a kým bola táto stavba užívaná. V danej veci sa tak užívaním pozemku žalobcu bez právneho titulu bezdôvodne obohatil skutočný vlastník stavby - Domu kultúry (teda žalovaný 2) a nie jej domnelý vlastník, ktorý túto stavbu v rozhodnom čase užíval (žalovaný 1/). Pokiaľ ide o vlastnícke právo k stavbe, je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie súdu o vlastníckom práve (v danom prípade rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica z 9. apríla 2015, sp. zn. 4C/203/2013 - 66, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. júna 2015) má deklaratórny charakter a teda iba osvedčuje (nezakladá) existenciu vlastníckeho práva žalovaného 2/ k tejto stavbe. Žalovaný 2/ tak bol vlastníkom stavby na pozemku žalobcu i v rozhodnom čase (od 10. decembra 2012 do 10. decembra 2014). Žalovaný 1/ bol iba jej oprávneným detentorom (držiteľom) s právami vo vzťahu k žalovanému 2/ vyplývajúcimi mu z ustanovenia § 130 Občianskeho zákonníka. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ opodstatnene tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci vo vzťahu k otázke vecnej legitimácie subjektu povinného vydať bezdôvodné obohatenie užívaním cudzieho pozemku bez právneho titulu z dôvodu umiestnenia stavby na ňom (vymedzenej v bode 35. tohto rozhodnutia). Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvoril, že právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého je v prípade užívania cudzieho pozemku bez právneho titulu umiestnením stavby na ňom pasívne vecne legitimovaný ten, kto stavbu užíva (napr. jej domnelý vlastník, oprávnený držiteľ) a to z dôvodu, že užívanie stavby je vždy súčasne i užívaním pozemku, na ktorom je stavba postavená, nemožno považovať za správny. V takomto prípade sa bezdôvodne obohacuje skutočný vlastník stavby na cudzom pozemku, kedy k jeho obohateniu dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie užívať stavbu. Dovoláním napadnuté rozhodnutie v tejto otázke teda spočíva v nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP) tak, ako to opodstatnene namieta žalovaný 1/ . Dovolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie , vo výroku, ktorým žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 37.065,42 Eur ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcom výroku vo veci samej zrušil (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátil v rozsahu tohto zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. (§ 450 CSP). V ďalšom bude potrebné vychádzať z toho, že v danom spore povinným, resp. pasívne vecne legitimovaným na vydanie žalovaného bezdôvodného obohatenia bol žalovaný 2/. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne znova o trovách konania (vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/) pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

12. Vzhľadom na skutočnosť, že konanie bolo proti žalovanému 2/ právoplatne skončené dňom 5.4.2017, súd ďalej po vrátení spisu z dovolacieho súdu pokračoval v konaní len so žalovaným 1/.

13. Žalovaný 1/ prostredníctvom právneho zástupcu žiadal žalobu na pojednávaní dňa 5.9.2019 v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že v prípade, že by súd žalobu nezamietol, s poukazom na právny názor NS SR vyjadrený v rozhodnutí o dovolaní v tejto veci, tak hlavným dôvodom pre zamietnutie žaloby by okrem skutočnosti, že konanie voči žalovanému 2/ je právoplatné skončené by mala byť žaloba zamietnutá z dôvodu z rozporu s dobrými mravmi, keďže žalobca ako vlastník pozemku uplatňuje len zodpovednostné tj. sekundárne nároky voči žalovanému ako vlastníkovi stavby bez toho aby sa primárne domáhal odstránenia protiprávneho stavu a ide tak o výkon práva žalobcu v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na článok 20 Ústavy SR a §3, §123, §124, §126, §120, §135c, a §438 Občianskeho zákonníka. Poukázal v tomto smere na to že žaloba o zaplatenie majetkového prospechu týkajúca sa užívania pozemku je prípustná len spolu so žalobou reštitučnou. V tomto smere poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/94/2011 z 29.9.2011, ktorým bolo odmietnuté dovolanie proti rozsudku KS v Žiline sp. zn. 5Co45/2010 z 23.3.2010, ktorým bol potvrdený rozsudok OS Žilina sp. zn. 2C/53/2006 z 30.7.2009, keď prvostupňový súd zamietol žalobu na obdobnom skutkovom základe, aký je v tejto veci z titulu vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku, keď uviedol, že v prípade, že vlastník pozemku uplatňuje len zodpovednostné nároky voči osobám, ktoré mu bránia v užívaní veci bez toho, aby sa primárne zároveň domáhal odstránenia protiprávneho stavu, jedná sa spravidla o výkon jeho práva v rozpore s dobrými mravmi. Nie je preto úlohou súdu vyvodzovať následky z porušenia práva bez toho, aby zároveň rozhodnutím súdu došlo k odstráneniu protiprávneho stavu a k nastoleniu stavu právnej istoty a tým napomáhať udržiavať protiprávny stav. Tento rozsudok prvostupňového súdu o zamietnutí žaloby bol potvrdený odvolacím súdom a nebol zrušený dovolacím súdom, keďže tento dovolanie žalobcu zamietol.

14. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 5.9.2019 navrhol, aby súd pripustil zmenu žaloby, a to tak že žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobcovi 37.065,42 eur spolu s úrokom z omeškania 8,75% ročne zo sumy 1.119,85 Eur od 1.1.2013 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 9,25% ročne zo sumy 18.814,48 Eur od 1.1.2014 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 9,05% ročne zo sumy 17.131,09 Eur od 11.12.2014 do zaplatenia.

15. Vzhľadom na skutočnosť, že konanie vedené proti žalovanému 2/ bolo právoplatne skončené dňa 5.4.2017, súd pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na zmenu žaloby dospel k záveru, že výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe, preto uznesením vyhlásenom na pojednávaní dňa 5.9.2019, za prítomnosti strán sporu, zhora navrhovanú zmenu žaloby za použitia § 143 ods. 1 nepripustil a za použitia § 143 ods. 3 pokračoval v konaní o pôvodnej žalobe.

16. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, vzhľadom na vyslovený právny názor dovolacieho súdu o pasívnej legitímácii v tomto konaní žalovaného 2/, vo vzťahu ku ktorému bolo však konanie právoplatne skončené dňa 5.4.2017, súdu nezostávalo nič iné len žalobu vo vzťahu ku žalovanému 1/ v celom rozsahu zamietnuť.

17. O nároku na náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ súd rozhodol v zmysle 262 ods. 1 C. s. p., vychádzajúc z ustanovenia § 256 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p.. S poukazom na skutočnosť, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania v časti o zaplatenie 3.826,34 Eur a vo zvyšku súd vo vzťahu k žalovanému 1/ žalobu zamietol, žalovaný 1/ mal tak vo veci vo vzťahu k žalobcovi plný úspech. Súd preto priznal žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdny úradník s poukazom na § 262 ods.2 C. s. p..

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Považská Bystrica písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka , čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje , v akom rozsahu sa napáda , z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) .

Odvolanie musí podať podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.